

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Sambet'a, F6icia una data pa septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. v. a. Pentru tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 40 doidiaceri, or 3 galbini mon. sunat6ria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s6u mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de fiacare publicare. Fara depunerea ac6stui pretiu insante nu se voru mai primi publicari.

Nr. 19.

Brasiova, 9. Martiu 1863.

Anulu XXVI.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Mai. S'a c. r. ap. cu resolutiune din 9. Martie a. c. a binevoitu a incredinti'a postulu de v.-pres. gubern. in cele politice E. S. Dlui f. pres. la esactoratulu r. transilvanu consiliariu c. r. intjmu si gubernialu J o a n e grafu N e m e s.

Autonomi'a.

C6ndu s'aru afl6 cineva carele se dea cuventului Autonomi'a o definitiune chiara; candu earasi s'aru afl6 mai multi altii carii se scia si se voi6sca a'lu aplic6 bine si dreptu, — atunci locuitorii patriei n6stre aru scap6 dintr'odata de mai multe dispute sterpe, de ne'ntielegeri, confusiuni, prepusuri (suspiciones) fara numeru si fara capetu. Semnificatiunea in sa a cuventului autonomi'a a trecut in lungulu periodu de ani doue mii si mai bine prin cele mai diferite schimbari si prefaceri intru atata, catu mai la urma 6menii nu mai scia ce au se intielega prin acelasiu. Cetatile (civitates) s6u republicele grecesci ale Asiei mici cerea dela Persiani si mai tardiu dela regii Pontului, apoi dela Romani asigurarea autonomiei loru. Multimea cetatiloru Italiei se nevoia a'si pastr6 autonomi'a fatia cu Rom'a si asi6 mai departe.

La noi audimu vorbinduse adesea despre autonomi'a politica, nationala, biseric6sca, despre autonomi'a tierii fatia cu imperiulu austriacu, despre autonomi'a cutarei natiuni intielepte si prevediet6re fatia nu sciu cu cine, despre autonomi'a cetatiloru numite regesci, libere, cumu si de mai multe alte autonomii de t6t'a conditiunea si val6rea. Diplom'a imperat6sca din 20. Oct. 1860 a restatoritu in generalu autonomi'a tieriloru din care este compusu imperiulu. Patent'a imperat6sca din 26. Fauru 1861 a definitu si cercuscisu mai deap6pe acea autonomi'a. Ungari'a nu este indestulata cu aceeaasi, ci ea isi pretinde pentru sine o alta autonomi'a multu mai mare si mai intinsa, pe care o numesce a sa istorica. Clerurile diferiteloru confesiuni relegi6se vorbescu cu multa gelosia despre autonomi'a bisericelor proprii. Catolicii ultramontani tienu, cumca ei prin concordatu numai catu isi recastigara autonomi'a loru si mai multu nimicu. Reformatii dau cu pumnulu in m6sa si se prov6ca la tractate, prin care li se statorise si asigurase autonomi'a biseric6sca. Unitii deplangu perderea mai de totu a autonomiei loru. Neunitii se prov6ca asemenea, candu la can6ne, candu la acte publice de ale Domnitoriloru Ardealului pana la Apafi spre a'si constat6 esistinti'a autonomiei bisericesci si asi6 mai de parte.

Insa care ce intielege prin autonomi'a?

Ac6st'a este intrebarea, pe carea nio puseramu si noi aici, fara a sper6 ca o vomu desleg6 dupa dorinti'a cititorului. Totusi o incercare nu va stric6. Voru veni altii dupa noi, mai ageri de condeiu, carii ajutati de studiile loru teoretice si practice voru revarsa lumina mai multa preste ac6sta cestiune pre catu de grea, pre atata de interesanta.

Autonomi'a, terminu grecescu, este definita intru intielesulu celu mai largu: liber'a dispusetiune a omului de a trai dupa legi facute de sinesi, neatar-natu de vreo alta potestate legislativa. In ac6stu intielesu autonomi'a este sinonima cu libertatea.

Intru intielesulu politiciloru si alu juristiloru autonomi'a insemna libertatea unui statu si alu partiloru lui constitutive de a vietui dupa legi proprii si a'si administra dreptatea elu insusi fara a depinde in cevasi dela altu statu. Intru ac6stu intielesu autonomi'a este earasi sinonima cu ceea ce numimu suveranitate, sub care cuventu se intielege independinti'a absoluta, neconditionata.

Intr'aceea secululu nostru distinge strinsu intre libertate absoluta, intre suveranitate si autonomi'a.

In dilele n6stre sub autonomi'a se intielege numai o libertate conditionata, adica de a pot6 dispune de sinesi, cum si a'si intocmi siesi legi dupa care voiesce cineva a vietui, numai in catu acea dispusetiune si acelea legi voru corespunde scopului mai inaltu alu unei societati, alu unui statu mai mare si mai tare. Se ilustramu ac6sta teoria cu esemple.

Dariu s6u Xerxes d6cea cetatiloru grecesci: Ve lasu in voi'a v6stra c6 se ve inchinati dieiloru proprii dupa a v6stra placere; d6ca in sa popii vostrii voru predica in contra cultulu persianu si in contra mea, eu voiu veni, voiu ucide popii vostrii si voiu sparge idolii si templele v6stre. Mai departe, eu nu ve constringu a ve governa dupa legile mele, ci ve lasu earasi t6ta voi'a c6 se ve intocmiti voi legi voue si se ve judecati dupa acelea; nu suferiu in sa c6 legile v6stre se vatame interesele supusiloru mei, carii voru fi venindu in orice contactu cu voi. — Voi ve puteti impune contributiuni (dari) spre acoperirea trebuintiloru statulu s6u republicei v6stre, pretindu in sa c6 o parte din veniturile tierii v6stre se mi le dati mie, pentruc6 — a si6 este vointi'a mea, s6u a si6 cere interesulu statulu meu, s6u — pentruc6 nu'mi place se fiti prea bogati, pentruca se nu aveti mijl6ce de a ve scul6 canduva in contra mea. — Tienetive si voi ostasime precatu se fiti in stare de a ve sustien6 pacea si securitatea din la intru; nu suferiu in sa c6 se tieneti atata, incatu eu se ve portu grij'a, ca mai curendu ori mai tardiu ve veti incerc6 se scapat6 cu armele de pre-domni'a mea, s6u ca veti d6 man'a cu vreunu neamicu alu meu, ci eu pretindu dela voi, c6 se fiti amicii amiciloru si neamicii neamiciloru mei; eara la casulu contrariu se sciti ca voiu veni c6 se ve lipsescu si despoiu de t6ta libertatea si de t6te drepturile v6stre, se ve desfintiesu cetatile, se ve subjugu si se ve hatiescu in servitute.

Romanii d6cea pe la inceputulu intinderii poterii loru catra alte cetati si pop6ra: Nu ve ceremu nimicu mai multu, de catu c6 se veniti spre a ve bate alatura cu noi acolo unde ve vomu comanda noi; eara mai incolo traiti s6u spargetive la voi acasa capetele ori cum ve va placea voue.

Inca si Arabii mohamedani si mai tardiu osmanii puneau mai multoru pop6ra totu numai conditiunea Romaniloru antici, eara mai departe le las6 in voi'a loru pana candu le venia mai bine pentru c6 se le trant6sca in catu se nu se mai p6ta scul6.

Eata unele c6 acestea ar fi autonomii conditionate. Ac6sta spitia de autonomi'a s'a escatu, formatu si desvoltatu in mai multe moduri. (Va urma.)

TRANSILVANIA. Brasiovu 20. Martiu n. (Earasi despre congressu.) De candu in Nru 16 impartasiramu óresicare manifestatiuni ale opiniunii publice in privinti'a tinen-diulu congressu, eara mai alesu de candu se vediú specificatu si defiptu numerulu membriloru acestei adunari nationale dupa trei clase séu categorii, adica functionari publici, preoti si — mireni de carii nu se afla in deregatorii publice, aflamu atatu de aici din locu, catu si mai cu sama din corespundintie ce ne vinu, urmatóarele dorintie si relative postulate:

Cei 100 insi mireni se fia barbati precatu se póte mai independinti, atatu cu privire la starea lor materiala, catu si in parerile si convictiunile lor individuale, ómenii cari se aiba curagiulu de a'si descoperi opiniunea liberu, si fara reserva, se aiba in sa si tari'a suíletésca de a se abata dela opiniunea propria, déca se voru fi incredintiati, ca se afla in ratacire.

Deputatiloru se li se dea a creditive dela trimitetorii lor, nu in sa si instructiuni. Natiunea romanésca intrandu in viéti'a parlamentara se se abata dela sistem'a vechia ungaro-transilvana de a se dá deputatiloru instructiuni, cu care se fia legati si ferecati; din contra ea se priimésca sistem'a de a cere dela candidatii sei profesione de credinti'a lor politica mai nainte de a'i alege, pentru cá se scia din capulu locului, pe cine trimite in numele seu, cu cine are a face si la ce mani ísi concrede alu seu destinu.

Fiacare membru se mérga cápuitu (proveditulu) cu actele de statu si cu actele natiunale, despre care se póte prevedé, ca voru av'a trebuintia la fati'a locului, precumu: Diplom'a leopoldina, articuli de legi din secululu alu 18-lea si 19-lea, diplom'a din 20. Oct. 1860 si autografele imperatesci cate au mai urmatu dupa aceea, patent'a din 26. Faurariu, — protocólele adunariloru nationale de mai nainte*) s. a. s. a.

Se se ingrijésca de unu localu cuviintiosu, in care se fia spatiu de ajunsu atatu pentru membrii, catu si pentru ascultatori, pentru cá se nu fia siliti a stá in picióre si inghesuiti cate 5—6 óre intinsu.

Se fia macaru unu stenografu platitu, déca nu si doi trei, pentrucá se se taie la orice jurnale ocaziunea de a mai falsificá debaterile si conclusele unei adunari romanesci (precumu s'a intemplat in doi ani de doue ori, cu un'a politica si cu alta sciintifica.) —

Program'a lucrariloru se se tiparésca si se se impartia la toti membrii.

Spesele de natur'a celoru doue puncte din urma se le pórté trimitetorii deputatiloru. — Totu acestora se li se mijlocésca incai bonificarea speselor drumului pana la locu si indaraptu, nu de sila, ci din generositate, pentruca natiunea trebue se invetie a pretiui ostenél'a credintiariloru sei. —

Unu esemplu de imitatiune.

Ce nu potu face ómenii de influintia pentru asigurarea inaintarii si propasirei nationale? Cine va mai avé cuventu a se ascunde la spatele saraciei poporului spre a'si escusá indiferentismulu séu slabitiunea s'a de a fermecá animile cele nobile ale poporului romanu la sacrificia pentru inaintarea si redicarea sangelui seu? Cine'si va poté spalá manile inaintea natiunei, dícundu, ca poporulu romanu nu se póte entusiasma spre lucruri mari si folositorie sie'si, ca nu vrea a contribui, ca nu póte contribui pentru luminarea generatiunei sale? — Unulu cá acela se cetésca aici si se nu se mai numere intre intielegintii romani, ca'si suscrie singuru judecat'a publica, ca e omu séu indiferentiu séu unu mancatoriu interesatu, care cá atare isi perde tóta increderea poporului, séu unu dusimanu inaintarii romanului. — Eata copi'a unui inorsu catra asociatiune: „In legatura cu aratarea mea din $\frac{1}{6}$. si in intielesulu prea-onoratei provocatiuni din $\frac{9}{4}$. 1862 Nr. 81 — amu onóre a tramite contractele cu comunele Sz.-Nadosiu, Heturu, Boju mare, Andrásfaleu, Oláh-Hidacut, Jacodu, Siardu, Czikanantor, Agristeu, Balovásár, Darlosu, Siariosiu, Deasiu, (8 fl. austr. 15 bucati) in folosulu Asociatiunei nóstre, incheiete, si in modulu formalu intarite cu aceea umilita observare, ca sum'a totala asigurata pe totu anulu face 1090 ferdele cucurudiu in grauntia — si 8 fl. austriaci in bani, prin urmare pe 5 ani 5450 ferdele si 40 fl. v. a., din care suma 700 ferdele in totu anulu suntu pentru fondulu Asociatiunei, éra 390 ferdele si 8 fl. bani pentru studentii si anume pentru ju-

*) Protocolulu din 1848 se mai afla numai in Foi'a de atunci si in „Romanen der österr. Monarchie 1849.“ Protocolulu din 1861 se dá cu 40 cr. v. a.

ristii din acestu comitatu destinate — pe carii de unu timpu incoce noi amplotatii romani iamu ajutoratu dupa poteri — inse dupa ce aceasta pentru totudeauna dela doi-trei amplotatii nu se póte asteptá, amu cugetatu a fi de folosu a intemeié unu fondu, de si la inceputu camu neinsemnatu, dara pe venitoriu de mai mare importantia pentru juristi.

Me rogu dara a'mi face cunoscutu, vrea onoratu comitetu a manipulá venitululu pentru juristii acestui comitatu destinate, ori se desponemu noi asupr'a aceluasiu?

Dupa a mea umilita parere aru fi de lipsa, cá onoratu comitetu — fiindu totu in acelasu contractu asiguratu si venitululu fondului Asociatiunei se ie in a sa pastrare si despusetiune banii carii vor intra din acelea 370 ferdele cucurudiu pentru juristi destinate.

Cu aceasta ocaziune nu potu se nu amintescu laudabil'a portaré si ostenéla a Domnului Prota gr.-or. din Alma Joane Almasianu — si deosebitu a Domnului Parochu gr.-cat. din Stringu Joane Thille, cari pe mine in intrupinderea aceasta nationala multu m'au ajutatu, pentru ca eu voindu a incungiura si umbra unei presupuneri, cá candu eu asi fi intrebuintiatu auctoritatea mea oficiósá spre a influintia si anume a sili, bater moralicesce pe ómeni la subscriere — luandu lenga mine susu numitii Domni Preoti, acestia nu au pregietatu ostenél'a lor din comuna in comuna amblandu spre inaintarea binelui nationale, deosebitu D. Parochu J. Thille, care pana in sfirsitu remanendu fidelu promisiunei sale, de a sfirsi lucrulu dimpreuna cu mine, in timpuri nefavoritóre, pe drumuri rele, si nu cu puçina cheltuiéla si trapedu au calatoritu in 24 sate, din care respectu me rogu numitiloru DD. dimpreuna cu comunele contrahente fiesce caruia dupa meritulu seu a li se aduce publica multumita si recunoscintia prin foile publice romane.

Totuodata amu onóre a incunoscintia pe onoratu comitetu, cumuca comun'a Smigu, care in decursulu a loru 4 ani s'a obligatu spre redicarea unei beserici si scóle, din tóte productele, precumu grâu, cucurudiu si vinu, a darui a douadiecea parte, care pe anu aru face 200 ferdele grâu, 300 ferdele cucurudiu, 100 vedre vinu, — éra in alu cincilea anu adeca in a. 1866 numit'a vigesima au oferit'o prin contractu in folosulu Asociatiunei, si asiá sum'a totala face peste toti 5 ani 5700 ferdele cucurudiu, 200 ferdele grâu, 100 vedre vinu si 40 fl. v. a., despre care contractulu mai tardiu se va tramite. Pe lenga care remanu prea onoratu comitetu

Siulutiu,

jude prim. si colectoru alu Asociatiunei.

Elisabetopole, 2. Febr. 1863.

Ati vediutu fratiloru, ca unde intre barbati intieleginti se afla anima zelósá si vointia resolvata de a inainta binele natiunei, acolo e prin potintia a face lucruri impuitórie si a intruni tóte denarele spre scopuri maretie. D. jude primariu si colectoru Siulutiu, ne incredintiéza, ca sum'a asigurata prin unii oficiali din comitatulu Cetatea de Balta cu cea ce se mai asigura in modulu acesta trece preste 10,000 fl. m. a.

— Noi nu potemu petrece cu tacerea esemplulu acestu raru de staruintia si zelu pentru binele institutului de cultura alu natiunei nóstre, ci proponendulu de esemplu si la alti barbati, adaugemu si o multumita publica la susnumitii si nenumitii barbati, cari confaptuescu cu atata abnegare de sene pentru natiune. Se faca tóte comitatele numai pe atata si Asociatiunea nóstra e pusa in 2—5 ani pe picioru de a elupta cele mai salutare rezultate intru cultur'a poporului romanu. Eata, adeverulu: candu vremu si suntemu sinceri causei, multe si mari lucruri potemu revoca in viéti'a natiunei, déca prelucimu si cu esemplu. R.

UNGARIA. Dintre diurnalele magiare mai vetosú „Sür-göny“ bate mreú cord'a pentru aplanarea diferintiloru Ungariei facia cu unitatea imperiului; elu invinovatiesce multu cerbicós'a ne'nduplecarea a ultraistiloru si spera, ca readunanduse diet'a reprezentantii tieriei voru fi acumu mai moderati si voru primi modificarile cerute de susu in constitutiune. Se pare ca ómenii nostrii vedu, ca n'au incotr'o.

AUSTRIA. Vien'a. Senatulu imperialu se va conchiama in Maiu earasi si se crede, ca va deveni reprezentantu completu alu întregei monarchie.

— Academia sudslavica pentru sciintie si arte in Agramu sea aplaciatu de Mai. Sa in 7. Mart. si episcopulu Strossmayer, care in 1860 sacrificá primele 50 mii spre scopulu acesta, 'si a cumperatu cu acei poteri totuodata si nemurirea intre ai sei.

— Rescriptulu datu la adresele districtului Naseudu

si Doboc'a in numele Maiestatei Sale, prin cancelari'a de curte transilvana, in estrasu e urmatoriulu :

„Maiestatea sa s'a induratu pre gratiosu a primi cu o indestulare sincera, multumit'a pre umilita respicata in adresele comitetelor comitatului Doboc'a si a districtului Naseudu. pentru restituirea constitutiunii si autonomiei de mai nainte a marelui principatu Transilvani'a, conditiunata prin diplom'a imp. din 20. Oct. 1860; pentru egalitatea inaintea legii a tuturor suditoru, reprobata prin diplom'a imperatésca; pentru esecutiulu liberu religionariu parentatu tuturor suditoru; pentru indreptatirea de a portá officie independinti de rang si nascere; in fine pentru organizarea provisorie a comitatelor, sanctiunata prin pre'nalt'a decisiune din 12. Dec. 1861. Totuodata Maiestatea sa s'a induratu pre gratiosu a demandá earasi cancelariei de curte trans., ca in catu e cu putintia se grabésca cu pregatirile pentru conchiamarea dietei transilvane, de óra ce dorinti'a ferbinte a Maiestatei Sale este, ca in acésta dieta se se realizese decisiunile din 20. Oct. 1860 si 26. Fauru 1861, in privinti'a relatiunilor de dreptu publicu ale Transilvaniei, catra intregitea monarchiei, si causele interne ale Transilvaniei se se regulese intru unu modu indestulatoriu pentru tóte natiunalitatile ale acestei tieri de coróna.“

— Maiestatea sa s'a induratu pre gratiosu a demandá, cá desclinitu comitetului districtului Naseudu se i se faca cunoscuta recunoscinti'a pre'nalta a Maiestatii Sale pentru portarea loru loiala, si spriginirea data intentiuniloru parintesci ale Maiestatii Sale pentru fericirea tierii.

— Inalti'a s'a archiducele Ferd. Max se afla patimindu de versatu la Raguza, fara in sa a fi in periculu.

Suptu presidiulu Mai. Sale imperatului se tienú conferintia ministeriala cu toti ministrii si cancelarii de curte si in 14. sosi si principele Meternich, solulu din Parisu, in Vien'a

Chronica din afara.

Insurectiunea Polóna inca totu capeta concursu din tóte partile. Langievicz prin prochiatiune tiparita si publicata prin tóta tier'a se prochiama pe sene de dictatoru si capu alu guvernului nationalu secretu, inoa chiaru si in Varsivi'a, asia dar' acumu Poloni'a are dóue guberne, doi siefi ai statului. Indata si denumi 2 generali, pe Tezioranski si Valigorski, si agratiá 8 condamnati la mórte, ear' pe unu tieranu din Clech, care prodede pe unu insurgentu ranitu la rusi demandá alu spendiura in comun'a lui.

Unu telegramu dela Cracovi'a din 14. Martie, impartasice, ca anteposturile diotatorului Langievicz se afla nu de parte de Miechow si in 14. la Sosnowska au reinceputu ataculu cu rusii.

In Calisch la Colinu se afla mari cete de insurgenti suptu Mielekis, colonelulu lui Langievicz. In Podoli'a inca a proruptu insurectiunea si la Baar (unu tienutu muntosu) se afla mai multe mii de insurgenti. Se mai scria, ca 6000 din armele ce se dusera prin Romani'a au devenitu in man'a poloniloru. La Bresnic'a, Vladov'a si Ratazj suptu Levandovski secerara insurgenti camu deodata trei victorii.

Altu telegramu dela Berlinu totu din 14. scrie, ca in guvernamentulu Plocu la Miscewo au invinsu Langievicz pe rusi cu perdere de o suta morti din esti din urma.

Polonii se consolidéza inlaintu si déca conservativii si aristocratii loru voru dá man'a cu democratii lui Langievicz, potu scóte peri albi Rusiei pana-ce 'i va supune. — Altufeliu ear' voru cadé. — „Cor. g.“ scria, ca partitele se totu apropia si nobilimea cea mai inalta inca incepe a ajutá parte cu arme, parte cu bani, pana si cét'a dameloru polóne íca parte la insurectiune cu ingrigire de raniti si castigarea celoru trebuintióse: seame, pandiarii, premenele, ba se afla multe si in tabar'a lui Langievicz in uniforma militara si facu servitie militaresci; asemenea si in alte corpuri de insurgenti se afla dracóicele de poloneze.

Manier'a lui Garibaldi, care o observéza Langievicz, disciplulu lui, aduce multa confusiune si stricare rusiloru. Langievicz, are acumu la 8 mii bine armati si uniformati, mai are si venatori si armati cu cóse pe lenga cari si o mia cavaleria, conscrisi inse au polonii la 200 mii recruti si dupa cumu se afla ei organizati in tóta tier'a, ori-unde ajungu ocupa casele si redica recruti conscrisi.

(Conducerea diplomatica a causei insurectiunii polonice e concrediuta unui Benkovski.)

Diplomati'a in caus'a polóna inca nu pasi mai de parte. Angli'a nu vrea, cá se tramita nota colectiva cu Fran-

ei'a intr'una in contra conventiunii pruso-ruse; ea tramise numai note amicali la Prusi'a, cá se se ferésca de intrevenire in Poloni'a; si la Rusi'a, cá se se modereze si se respecteze implinirea tractatelor.

Diplomaticu. Diurn. „France“ din 11. reportéza, cumuca Carl Russel anglulu a indreptatu catra suscrietorii tratatului din Vien'a o depesia, care provóca o intrevenitiune diplomatica pentru esecutarea art. I din actele finale din 1815 in privinti'a Poloniei. Franci'a cu Engliter'a e de accordu, Svedi'a si Portugali'a inca au primitu acésta, Austri'a e aplecata a primi, — Prusi'a si Spani'a inca n'au respunsu. Baronulu Budberg, solulu rusescu in audientia la imp. Napeleonu a datu in numele Cearului formal'a incredintiare, ca Rusi'a cienteza, a impaciui pe poloni dandule concessiuni si garantii serióse, inse numai dupa domolirea insurectiunii, ear' principiulu Metternich solulu Austriacu, dupa cumu ne spunu foile vieneze si francee, prin depesia telegrafica fú cu multa intetire chiamatu la Vien'a, unde fara indoiéla se va decide, mai inainte de a se respunde la depesi'a de susu, cá ce pusetiune va lua Austri'a facia cu Poloni'a. — Pusetiunea Austriei e fórte delicata, pentrucu déca ea va denega Franciei mediulócele de-a colucrá, cá se se scóta caus'a polóna cu unu resultat moderatu nationalu, atunci Franci'a se va vedé óre-cum casionata a reluá earasi calea revolutionaria spre a mai intimpiná pe Austri'a ear' cu resolvarea causei italiene; dar' si un'a si alt'a ar' aduce pe Austri'a in eventuala strimtóre de a perde séu Cracovi'a, candu s'aru intielege la restaurarea Poloniei, séu Veneti'a, candu va remané in sant'a aliantia acelorui trei poteri nordice. — Intrebatiunea polóna, se scie fiacine, ca nu mai e causa partiala, ci européna, fiinduca tóte poteriile suscrietórie la tratatulu din 1815 au dreptu a face pasi pentrucá se se reordineze odata asiá, dupa cumu se ordiná ea la anulu 1815 in congresulu dela Vien'a, adeca pe picioru nationalu polonu cu institutiuni proprie, limba propria, scóle proprie si regatu netopitu in caldarea rusésca. La a. 1856 in Aprilie se venturá si caus'a Poloniei spre a se asedia prin congresu, si Rusi'a, paremise ca prin Orlof respunse la depesi'a lui L. Clarendon, ca Rusi'a e aplecata a da drepturile nationale polonilor, inse nu la sila straina ci de bun'a sa voi'a, neci ca se 'nvoi, cá se se memoreze acésta causa in congresu, apromitendu, ca o va face buna la incoronare; deci totu poteriile apusene sunt sfatósele acele, care apuca acumu pe Rusi'a de cuventulu datu. — Se mai adaugemu, ca Cearulu a datu mandatu, cá in 10 díle se fia rescól'a nadusita in Poloni'a, si ca Langievicz inca ei respunse, ca neci in 10—15 ani nu va fi acésta, decatu cu libertatea recastigata, apoi de aici nu potu se nu se nasca mari resturnaturi póte ca si europene, fia apoi aceste in contra principiului de dreptu alu nationalitatiloru, or' alu dreptului istoricu, or' alu volniciei despotice, totu atata. — Se nu uitamu neci aceea, ca in Croati'a inca se facura arestari pentru recrutari pe sama straina a slaviloru de sud, cari inca se pregatescu pentru eventualitati binevenite, si apoi se ne mai repedímu cautatur'a si preste starea lucruriloru in Germani'a.

— Partitele in Germani'a se intrecu unele pe altele intru luarea mesurorulu de precautiune pentru evenemintele possibile. Reuniunea nationala germana inca se aduná la Mannheim si primi, cá neci odata, in unanimitate urmatórea motiune fórte batatória la ochi, --- si care ne strapune in anii 1849. — Eata motiunea: „Reuniunea se se incórde a) cá se readuca in viétia catu mai curundu printr'unu congresu nationalu alesu pe bazele legii de alegere din 1849 constitutiunea imperiala cu modificatiunile, ce se voru afla de ipsa; si cu statele, care nu potu séu nu voru a intrá in unirea de statu germanu se se faca in voiri paciuitóre. b) In casu, ce s'aru amaná adunarea nationala oficiala, indata se se adune unu parlamentu nou anticipativu (Vorparlament?) generalu, care se fia deschisu tuturoru popóreloru si partiteloru, pentrucá, déca partit'a iuncheriana, condamnata de cas'a deputatiloru, aru provocá unu resboiu din-afara cu intrevenitiunea ei in caus'a polóna, se castige garantii pentru libertate, rescu-landu tóte poteriile poporului spre a inteti adunarea nationala. Va se dica, ca situatiunea européna desvalesce o crisa neprecalculata. —

ITALIA. Imprumutulu de 7 sute milióne s'a primitu de catra parlamentu, defigunduse pretiulu emisiunii la 71 franci si conventiunea respectiva s'a subscrisu de Rothschild.

FRANCI'A. Parisu, 14. Martiu. Asupra petitiunii date senatului in caus'a Poloniloru se scrie, cumuca reportulu facutu catra senatu cuprinde propositiunea: fiindu acésta cuestiune drépta inse si politica, se se concredia intieptiunii imperatului, ear' desbaterile s'au defiptu pe Marti'a urmatória.

Se respandise scirea, ca francii voru tabarî in finea lui Martiu la Chalonu. „Monitorulu“ inse rectifica scirea acésta dicundu, ca numai la finea lui Martiu se va face tabera la Chalon, cá si in alti ani, cu tóte acestea, atatu diurn. Belgiane catu si celea dela Rinu germane imprastia unu feliu de frica si cutremuru de o eventuala invasiune a Françiei in Germani'a —

PRINCIPATELE UNITE ROMANE.

Deslucire. Ce privesce la ducerea adresei si la necuviinti'a D. Lascar Catardgi, ce se atinse in telegrame, candu cu predarea adresei, apoi „Monitorulu“ nu ne esplicia altá, decatu, cumca multi dintre deputatii alesi n'au vrutu se ie parte la deputatiune, 'si ca primirea s'a facutu in sal'a tronului, unde Inaltimea sa s'a prezentatu insocitu de EE. LL. Domnii ministrii si de statulu-majoru domnescu. Principele Domnitoriu díse Dnulu vice-presiedinte alu camerei, ca citirea adresei este inutila. D. vice-presied. Lascar Catardgi a depusu acestu actu in manile Inaltimei sale principelui Domnitoriu, care a luat indata concediu de la deputatiune.

Intr'aceea „Romanulu“ descopere, ca in siedinti'a din 22. guvernulu si sustienetorii lui, se sileau a demustrá, ca conducatoriulu deputatiunei cu adres'a Lascar Catardgi (care puse pe tapetu acésta cauza) a facutu reu si lucru neconvenientu, fiinduca a urgitatu in faci'a principelui, cá se se citésca adres'a; ear' in adunarea nationala se díse, ca ministeriulu a facutu reu, ca au státuitu pe principele, cá se nu priimésca a i se citi adres'a; inse Lascar Catardgi luase si 2 stenografi cu deputatiunea, apoi aceia nu furá primiti, si díce in adunare, ca a prezentatu o de 3 ori. Asiá declarase Catardgi in camera, ca fiindu atacatu de prevorbitoriu nu mai póte presiedé la adunare. Brateanu desvoltá din incidentulu acesta o vatomare a camerei. Ear' ministrulu de resbelu intre altele spune, ca Catardgi începuse a dispune cu sal'a tronului, tramitiendu acolo stenografi si, candu sosi Domnitoriulu 'si ascunse faci'a dupa adresa, cá cumu ar' fi vrutu a o citi inainte de a fi sositu capulu statului si candu a dísu Domnulu, ca nu face lipsa de a se citi, totu insistá de 3 ori, cá se se citésca etc. Cogalniceanu condemandu acésta putare, díse, ca déca deputatiunea a vediutu, ca nu sea pastratu cuviinti'a, nu trebuia se mai respundá, ei se'si plece capulu inaintea tronului, ear' D. A. K. Golescu ei respunse: „In Rusi'a Domnule nu aici! la Moseva! In urma Dimitrie Ghica imputá aspru ministeriulu, ca de ce n'a preincunoscintiatu camer'a, ca Domnitorulu nu va a se citi adres'a, si in urma Catardgi reluá presiedinti'a si se trecú la ordinea dílei la o propunere facuta in scrisu de catra Brateanu, Roseti etc.

— Renumitulu filo romanu D. J. A. Vaillant tiene discursu de istoria asupr'a originei institutioniloru omenesci la academi'a dela S. Sava in tóte Duminecile la 12 óre.

5683. 1863. CONCURSU.

In institutulu c. r. cavalerescu Maria-Theresianu a devenitu prin esirea alumnului Michaele de Maurer o fundatiune ardeleana vacanta.

Pentru dobendirea acestei fundatiuni se escrie prin aceasta Concursu cu acea inviatiune, ca competitorii au se si predee cererile sale prevediute cu documentele necesarii in restimpu de 6 septemani, dela a trei'a publicare a acestui concursu socotite, prin oficiulu siesi prepositu la acestu guberniu regescu. —

Dela c. r. Guberniu Transilvanu.

Clusiu in 16. Februaru 1863.

1—3

587 civ. 1863. Edictu.

La magistratulu acest'a cá judecatoriá cambiala s'au inviatu de prá. 5/12. 1862 sub Nru 4132/civ. catra Stanu Albuletiu si Radu Giuglea din Cernatu, un'a actiune spre platirea unei datorii cambiale in suma de 400 fiorini v. a. c. s. c. si s'au cerutu totudeodata din partea acusatiorului D. Stefanu Sotiru, neputanduse imanuá mandatulu de solvitiune emisu dela judecatori'a acést'a in 9/10 1862 Nru 4132/civ. susu numitiloru datornici, din cauza, ca densii nu se aflau presenti si pana in díu'a de astadi domiciliulu lor au remasu neeruat, denumirea unui curatoru pentru absinti.

In urm'a acestei cereri s'au denumitu Domnulu advocatu Josifu Mayer de curatoru pe spesele si pericolulu acusatiloru si se insciintiédia despre aceste acusatii Stanu Albuletiu si Radu Giuglea cu aceeasi observatiune publicamente, ca densii au se informedié pe curatorulu denumitu despre pertractarea cuviintiósá a causei lor, veru se numésca judecatoriiei

altu procuratoru, avendu asi imputá urmarile nefavorabile in caus'a acésta numai neglijintiei proprie.

Brasiovu in 14. Fauru 1863 st. n.

Magistratulu urbanu si districtualu cá judecatoriá cambiala.

3—3

Insciintiare.

Din talcuirea istorica-literara a cartiloru n. t. in limb'a romanésca de Vasilie Janoviciu, c. r. profesorulu alu studiului bisericescu alu n. t. la institutulu teologicu in Cernautiu, a esitu la lumina prin tipariu pana acumu cinci tomuri in 138 de cóle, cuprindiendu lamurirea sant. evangeliu si a faptelor apostoliloru, si se póte capetá prin libreri'a D-lui **Enricu Pardini** in **Cernautiu** (Bacovin'a) si in **Sibiu** prin librariulu **S. Filtsch**.

Pretiuulu unui esemplariu alu celoru cinci tomuri este 14 fl. v. a. séu 100 lei moldoveni.

Pretiuulu singuriteloru tomuri este urmatoriulu, si anume talcuirea s. evang. de Mateiu 2 fl. 21 cr.

Marcu 1 „ 42 „
Luca 2 „ 80 „
Joane 3 „ 57 „

Faptele apostoliloru 4 „ 50 „

Autorulu prin aplicarea sciintieloru biblicesci s'a sírguitu pre cititorii sei a-i stramutá in véculu apostolicescu si asiá ale face cu putintia si a inlesni temeinic'a intielegere a sant. scripturi. Asemene opu, care ar respunde starii de faci'a a teologiei sistematice, pana acuma nu se afla in limba romanésca.

1—1 G.

Tragerea in 1. Aprile c. n. 1863

a

SORTILORU de CREDITU

cesaro-regesci austriace.

Fia-care sórte trebuie se castige in decurgerea trageriloru.

Castiguri ale imprumutului fl. 250,000, 200,000, 150,000, 40,000, 30,000, 20,000, 15,000, 5000, 4000, 3000, 2500, 2000, 1050 etc. etc.

Cascigulu celu mai micu 140 fl. v. a.

O sórte costa numai 3 fl. in bancnote austriace.

5 sorti costau numai 15 „ „ „ „

Comisiuni pe lenga alaturarea sumei se se tramita catu de c n r e n d u si numai de a d r e p t u l u la cas'a de banca si negociu en gros

B. Schottenfels

in Frankfurt a. M.

Liste se tramitu fiacarui participante indata dupa tragere.

Dreptulu de carcimaritu in Hidigu.

Dumineca in 12. Aprile a. c. inainte de prandiu la 10 óre se va esarendá dreptulu de carcimaritu in cas'a comunala a Hidigului, dela S.-Georgiu (24. Aprile) a. c. pe 3 ani suburmatori la celu ce va dá mai multu. Doritorii de inarendare au a depune inainte de licitare unu vadiu de 100 fl. m. a. Condiuniile licitatiunei se potu vedé si pana atunci la notariulu comunalu Ladislau Apor. 3—3 (pl.)

Se afla de vendiare cu pretiu fórte eftinu o

masina de vinarsu

galice intocmita pe 50 vedre, in stare fórte buna d'impreuna cu pompa gerbotica si mare. Iubitorii de a cumpará se binevoiesca a intrebá in S.-Georgiu (de Sepsi) la D. Alecsius Nagy sen., unde se póte incheié si acordulu. 3—3 (pl.)

Cursurile la bursa in 17. Martiu 1863 sta asia :

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 47 cr. v. a
Augsburg	—	—	113 „ 50 „
London	—	—	114 „ 50 „
Imprumutulu nationalu	—	—	81 „ 15 „
Obligatiile metalice vechi de 5 %	—	—	74 „ 75 „
Actiile bancului	—	—	798 „ — „
„ creditului	—	—	213 „ 90 „